

A Kúria a dr. Imre György ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Hajzer Gabriella ügyvéd által képviselt ... Általános Iskola, ... és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény alperes ellen közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságon 1.M.713/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.093/2012/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.093/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000,- Ft (Tízezer forint) és 2.700,- Ft (Kettőezer-hétszáz forint) áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 1996. október 1-jétől állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél dajka munkakörben. ... Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2011. február 28-án a helyi önkormányzati intézmények létszámának csökkentéséről döntött. Ennek keretében az alperes óvodájában az indítható csoportok számát 2011. július 1-jétől eggyel csökkentette és ezzel egyidejűleg 2 óvónői és 2 dajka álláshelyet véglegesen megszüntetett.

Az alperesi intézményben az óvoda két telephelyen működött. Az egyik egység a ... szám alatt, ahol 4 csoportban nyolc óvónő és négy dajka látta el a feladatokat, míg az ... szám alatti telephelyen két óvónő és két dajka tevékenykedett. A létszámleépítés a ... úti óvodát érintette, ahol a felperes dolgozott.

2011. márciusában az ... utcai egységben a munkáltató két óvónővel és két dajkával szemben fegyelmi eljárást kezdeményezett, amely következtében 2011. május 9-én 3 közalkalmazott jogviszonyát elbocsátás fegyelmi büntetéssel, míg 2011. április 29-én a negyedik közalkalmazott jogviszonyát közös megegyezéssel szüntette meg. A tagóvodából távozó óvónők és dajkák pótlását a munkáltató helyettesítéssel oldotta meg, a központi óvodából egy óvónőt és egy dajkát irányított át oda.

Az érintett időszakban több óvónő és dajka keresőképtelenség miatt távol volt, illetve szabadságot engedélyezett számukra a munkáltató. 2011. márciusában a szabadságon töltött napok száma 41, míg áprilisban 26 nap volt.

Májusban a munkáltató pályázati felhívást adott ki 2 óvónő és 2 dajka munkakör betöltésére. Ennek eredményeként 2011. június 6-án egy óvónőt kineveztek, akinek másnap azonnali hatállyal megszüntették jogviszonyát, majd 2011. június 10-én újabb óvónőt neveztek ki. Két új dajka foglalkoztatására 2011. június 1-jétől került sor, az egyik jogviszonya azonban június 5-én, a másiké június 30-án megszüntetésre került, helyettük újabb felvételre került sor.

Június hónapban az alperes a ... úti tagóvodában 48 munkanap, míg az ... utcai tagóvodában 9 munkanap szabadságot engedélyezett.

Az alperes 2011. június 15-én írásban tájékoztatta a felperest a képviselő-testület döntéséről és arról, hogy ezzel kapcsolatban jogviszonya felmentéssel 2011. december 31-ével megszűnik. Közölte azt is, hogy az önkormányzat által fenntartott más, Kjt. hatálya alá tartozó munkáltatónál nincs felajánlható munkakör a számára. A felperessel egyidejűleg megszüntetésre került további két óvónő és egy dajka jogviszonya is.

A felperes az intézkedést sérelmezve keresetet nyújtott be a munkaügyi bíróságon.

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 1.M.713/2011/5. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2011. június 29-én kelt intézkedése jogellenes, így a felperes közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél 2011. december 31-én szűnik meg. Kötelezte az alperest 24 havi átlagilletménynek megfelelő összegű átalány-kártérítés és perköltség fizetésére. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a fenntartó amikor az óvodai csoportok számának csökkentését és az ezzel egyidejű létszámcsökkentést előírta, nem határozta meg, hogy azt milyen módon kell megvalósítani. Az időközben kiszabott elbocsátás fegyelmi büntetéssel, illetve a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésével a fenntartó döntése megvalósult, így erre hivatkozva újabb jogviszony nem volt megszüntethető. A munkáltatónak csak június hónapra kellett volna a megfelelő működést biztosítani oly módon, ahogy erre sor került az elbocsátásról rendelkező határozat május 9-ei közlésétől a pályázatok beérkezéséig. Indokolatlannak tartotta az alperes azon hivatkozását, hogy az adott időszakban a közalkalmazottak szabadságon is voltak és erre tekintettel további helyettesítésről kellett gondoskodnia. Álláspontja szerint amennyiben a munkáltató június hónapban nem engedélyezte volna a szabadságokat,

helyettesítéssel e hónap is átvészeldhető lett volna. Mindezt alátámasztotta az a tény is, hogy az újonnan alkalmazott közalkalmazottnak rögtön 8 nap szabadságot tudott biztosítani az alperes. Megállapította, hogy a felmentés indoka nem volt valós, s az alperes rendeltetésellenesen gyakorolta jogát.

Nem találta eltúlzottnak a felperes átalány-kártérítés iránti igényét, figyelemmel 21 éves folyamatos közalkalmazotti jogviszonyára, melyből 15 évet egy munkahelyen töltött, illetve arra, hogy a munkáltató súlyos jogsértéssel szüntette meg azt.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.093/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásából mellőzte a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására vonatkozó rendelkezést, tekintettel arra, hogy a felperes az eljárás során arra nem hivatkozott, ezt meghaladóan azonban osztotta a munkaügyi bíróság álláspontját. Egyetértett azzal, hogy a jóhiszemű és tisztességes eljárásból az következett volna, hogy 2011. június 1-jétől július 1-jéig az intézmény vezetése a szabadságok ütemezésével, illetve esetleges csoportösszevonásokkal oldotta volna meg a tagóvoda működését, elkerülve ezzel indokolatlan újabb felvételt, illetve felmentést.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a Kúria a felperes keresetét utasítsa el, illetve azok hatályon kívül helyezésével utasítsa az első-, vagy másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Felülvizsgálati kérelmében megismételte a fellebbezésében kifejtett érveket, mely szerint az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítékokat hibásan mérlegelték, a jogszabályokat tévesen értelmezték és megalapozatlan jogkövetkeztetéseket vontak le. Arra hivatkozott, hogy üres álláshelyekre írt ki pályázatokat, a felperes pedig mind ekkor, mind az új közalkalmazottak munkába állásakor alkalmazásban állt. A fegyelmi eljárásra tekintettel nem került sor létszámleépítésre, csak a megüresedett álláshelyek betöltésére, s a fegyelmi eljárással álláshelyeket nem szüntetett meg. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok által említett eseti döntések a perbeli jogeset megítélésénél nem bírtak relevanciával, tekintettel az adott intézmény speciális jellegére. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény 1. számú mellékletében foglaltakra figyelemmel a biztonságos és törvényes működéshez előírt óvodapedagógusi és dajkai létszámot biztosítani kellett, amely helyettesítéssel nem volt megoldható, s a munkáltató nem kalkulálhatott csökkenő gyermeklétszámmal sem.

Tévesnek ítélte a bíróságok azon álláspontját is, hogy amennyiben

az óvónők és dajkák szabadságát az adott időszakban nem adta volna ki, úgy a működés biztosítható lett volna. A felperes dajka munkakörben állt alkalmazásban és számára a szabadság az év folyamán bármikor kiadható volt, továbbá a pályázat során alkalmazott óvodapedagógus áthelyezéssel került az intézményhez és kérelmére szabadsága 1/4 része kiadható volt. Indokolatlannak tartotta a 24 havi átalány-kártérítés mértékét is, tekintettel arra, hogy annak indokai nem nyertek bizonyítást, így annak leszállítására tett indítványt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogszerű ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértést nem jelölt meg, tartalma szerint azonban arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelték, így téves következtetések alapján hozták meg ítéletüket.

A Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdekét érintő jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni.

A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye. Ezért a Kúria azt vizsgálta, hogy milyen bizonyítékok álltak az eljáró bíróságok rendelkezésére, s azokat okszerűen mérlegelték-e.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása iránti perekben a bíróságoknak azt kell vizsgálniuk, hogy a felmentés valós indokon alapult-e és okszerűen vezetett-e a közalkalmazotti jogviszony megszüntetéséhez. Az ítélkezési gyakorlat szerint létszámcsökkentés esetén a más okból végbement munkaviszony megszüntetést is figyelembe kell venni, mert annak mellőzése a felmentést jogellenessé teszi.

A perbeli esetben a képviselő-testület két óvónő és két dajka álláshelyét érintő létszámleépítésről döntött, ami fegyelmi elbocsátással, illetve közös megegyezéssel megszüntetéssel 2011. április 29-én, illetve május 9-én megvalósult. Ezt követően az

alperes ezen okra hivatkozva nem menthetett volna fel újabb négy közalkalmazottat. A jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelménye azt indokolta volna, hogy a hátralévő rövid időszakban egyéb munkajogi eszközök igénybevételevel biztosítsa mindkét tagintézmény működését és szervezze meg a folyamatos feladatellátást.

Helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság ítéletében arra, hogy a szabadságok megfelelő ütemezésével és esetleges csoportösszevonással mindez biztosítható lett volna. Súlytalan a felülvizsgálati kérelem arra történő hivatkozása, hogy a szabadságokat feltétlenül ki kellett adnia az érintett időszakban, tekintettel arra, hogy e körben sem a Kjt, sem az Mt. nem tartalmaz kötelező rendelkezést. Mindezek alapján helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felmentés indoka, a képviselő-testület döntésére alapított létszámleépítés a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetését okszerűen nem támasztotta alá, nem nyert bizonyítást, hogy a munkájára a továbbiakban miért nem volt szükség.

Ugyancsak nem megalapozott a felülvizsgálati kérelemnek a bíróságok által megállapított átalány-kártérítés mértékére vonatkozó kifogása. A perben nem volt vitás az a tény, hogy milyen hosszú ideje állt fenn a felperes közalkalmazotti jogviszonya, illetve az sem, hogy a munkáltató súlyos jogsértést követett el intézkedése meghozatalakor. Az egységes bírói gyakorlatra is figyelemmel ezért az adott ügyben megállapított átalány-kártérítés mértéke nem tekinthető eltúlzottnak.

Mindezekből megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az ítéletük alapjául szolgáló tényállást jogszerűen állapították meg, az nem tekinthető iratellenesnek, ellentmondónak, nem tettek a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást és nem jutottak a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével megalapozatlan ténybeli következtetésre, így nem helytálló a felülvizsgálati kérelemnek a bizonyítékok jogsértő mérlegelésére való hivatkozása.

Mivel a másodfokú bíróság határozata jogszerű volt, a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pereszes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. június 26.

*dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita
s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő